

ACC. NR M. 12856: 1-6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Hans Holmberg, Alstad*
Härad: *Flugths* Berättare: *" " ö. dennes fader*
Socken: *Tru Alstad* Berättarens yrke: *smickare ö. lantbr.*
Uppteckningsår: *1953* Född år *1873* i *V. Alstad*

Bontikshandel på landsbygden. s. 1-6. LMF 95

Butikshandel på landsbygden

När den första byboden startades i Tenålsbygd är det väl ingen som vet nu, men den var den i alla fall på 70 talet. Den som ägde boden var en småbrukare och prångvare som köpte smör ägg och fjäderfä och köpte till Matnö och sålde de brukade köra till stan var måndag med druppköpta lantbrukets produkterna. Så tog de handelsvaror med sig hem. Om han hade handelsrättighet vet jag inte, men det var väl ej så nödvändigt för en så liten affär.

Handeln var en bisysta till prångvarett och sköttes av frun. Gulben gick mest och prattlade med folk. De hade en stor hund som stod bunden i gården och spådde när någon kom för att sälja eller köpa

Luf 95

1

ACC. N:R **M. 12856: 2.**

Handelsboden var i ett rum i bäningshuset som låg vid bygatan med ingång genom förstugan, när någon kom för att handla gick man in i butiken och stod mer än klaff mitt i dörren så den som skulle köpa något fick stå i parstun. Det var bara hushållsvaror som de hade att sälja. I butiken var några byllor på väggar och ett bord med en kassasvåg med viktorna i Taket hängde en fatigentampa, eldstud hade de ej i butikerna förr i tiden. Med hygienen var det ej så noggrannheten rapades och sandades, det var ju mäst tungt på den tiden. Handels skylt hade de inte. Alla vister var Grönes butik var

Den andra butiks handelen upphörde 1885 men prangeriet fastsattes till skabbiftet då även det upphörde.

hög	hörn
stuga	
butik	parstun

bygata

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2

I mitten av 40-talet var det en snickare som satte upp bandet i Fens Åhltud, han slutade upp med sitt hantverk och inredde handelsbutik i snickarverkstuden med ingång från gatan. I butiken var disk med liden bryllar skivpulpet och ringklocka på dörren, vid sidan om butiken var packrum där de hade de skrymmande varorna tunnor i räckor och lådar. De bakade bröd byggde dricka, brödet kunde de sälja i butiken dricka i hälsöombing med. De hade öppet från morgon till kväll, men så höstes butiken när den var tom på kunder, när nya kom fick de ringa så kom fram och öppnade. De började handla varor, de första kom med gästgivarerskuttet det vill säga med härt i vagn.

ACC. N:R M. 12856: 4.

I den tiden då bonderna köpte till staden
med sitt spannat köpte de varor så det
skulle stå sig till nästa stadresa men
hos hemmahandlaren köptes endast för
tillfälligt behov. Den mästa handeln
hade de om kvällarna, då kunde butiken
ibland vara full av folk, då diskuteras
dagens handlingar och nyheter. Sedan järnvägen
blev byggd kom varorna till stationen
der handlaren fick sjelf hämta dem.
Några lysorvaror hade ej denna handlare
det var endast nödvändighetvaror för
det daglig hushållet. I den tiden köptes
koffet rätt så de fick sjelf bränna och
mala det. Om handlaren till handa höll
gott kaffe kunde det även inverka på
brans andra handel.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

Snart blev även denna sistnämnda butik
för oticksenligt var för den blev nedlagd.
Då var det en annan handlare som rätte
öppn butiks i Tom Alstads, men han kunde
intet klara af saken utan måste sälja
huset och resa sin väg. Den som då köpte
butikens var en prästen som var handelska
han hade sin bar tilljely, han hade varit i
Amerika. De köpte även det gamla hus
som den äldsta butiken hade varit inrymd i
dessa hus rens och på den tomten byggdes
en helt ny butik, bagerutermyrmen i lektrisk
ljen skiltfönster, med moderk butiksinnredning.
Då prästen som ägde butiken tröttnade på
att stå butiken sålde han den till den
som nu innehar den. Han var bagerbak
hållare hos Ganslant & Gunnar i Trelleborg.
Butiken följer nu alla anmärk i vår tid

Några så kallade lysorvaror hade vänt inte
de första handlarna, det skulle väl i så
fall vara kaffe te och choklad. Men man
de även få köpa skaskmjölk och grädde.
Men sedan rabattsystemet kom till har
det blivit stort med liköps och julklappar
det enda som handlarna ger till jul
är en väggatmanacka med rätt namn och
telefonnummer på. Handelsbiträden är lunds
byggsvandor, mest kvinnliga, de har kost
och teji hos handlaren. Postens lämnar
brevbäraren i butiken till dem som bor
i byn. Förr lämnade handlarna ut porrlin
och glas till sina kunder när de skulle
gåra gille. nu är det slut nu ljuds på
gästgivaregården eller hotellen.
Handelsinflytande på lunds förhållanden
är påtaglig i både mat kläder och heminredning